

FELSŐ-ZEMPLÉN

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG: Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő: Török-utca 220 szám.	Kéziratok nem adatnak vissza. Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el. — Nyilt-tér soronkint 20 kr. — Hirdetések jutányosan számíttatnak.	ELŐFIZETESI DÍJ: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 10 kr.	KIADÓHIVATAL: Hova az előfizetések, hirdetési és nyilttén díjak küldendők: Landesman B. könyvnyomdája.
---	--	--	--

Könyvet a népnek.

Elvész a nép, mely tudomány nélkül való!

Ezer évek előtt hirdetett igazság ez. — S ez az igazság még ma is betöltetlen ür-ként tátong, mely tátongó ürbe beleesnek, beletaszítottak s akaratlanul is bele hullanak igen sokan, kik a tudományt nem ismerik, vagy törvényt megszegik, sőt gyakran magukkal rántanak sok ezeket, kik aztán e rosszakaratt, ravaszság által vájt százados sötétség mélységes fenekére hullva — össze-zuzatnak.

Századunk a felvilágosodás százada, nyomról-nyomra haladva, írja a sötét századok hagyományait s világító fáklyaként terjeszti a tudomány sugarait minden irányban s minden zugot igyekszik világával elárasztani, de a tudatlanság eme legsötétebb üregét alig képes betölteni, a világosságot alig tudja eljuttatni. . . . Pedig csakis a tudomány világosságot volna egyedül képes e sötét mélységben hulkoló baglyokat s ennek visító denevéreit s minden csuszó-mászóit elriasztani s ezen úrt vagy betölteni, vagy áthidalatni.

Csodálatos, de való, hogy a szellem lobogó fáklyája (a tudomány) nem terjed arányban az alsó rétegekben, mint az lehetséges volna, a mint annak terjedni kellene, mert hiába az ismeret, a tudomány-szomj, bizonyos vágyat feltételeznek. E vágy, eme törekvés nélkül meg sem szerezhető. — Az ismeretet, a tudományt át kell vinni az életbe, mert a nem alkalmazható ismeretek hasonlóak a földben rejlő kincsekhez. Vannak, de hasznót nem szereznek.

Helyes ismeret az, mely az elmének józan felfogását gyarapítja, a szívnek nemes-ségét s az akaratnak az igazsághoz, a törvényhez való szilárdságát előmozdítja, s ennek

minél tágasabb körben való terjesztését tűzi ki célul, mely ha gondol, érez vagy cselekszik — gyaránt jó, egyaránt igaz, szép és nemes.

E tudományok, ez ismeretek kell hogy kiterjedjenek annyi irányban, a mennyiféle az ember társadalmilag kötve van.

Tudomány, ismeret, a kenyér-kereset terén.

Ismeret a társadalmilag elismert hasznos eszmék és elvek előmozdításánál.

Ismeret a törvény és rendnek tisztelete és betartására nézve.

Ismerete a világ folyásának, az ebben kifejezett viszonyoknak.

Ismerete mind azon dolgoknak, melyek az egyént jó polgárrá, jó hazafivá tehetik.

Csak egyedül az ezekben való helyes felfogás és józan ítélet szerezhetik meg ez életbeni megelégedettséget és boldogságot, melyet a legszegényebb sorsu ember is megszerezhet magának, ha munkáját hiven, oda-adással teljesíteni s keresetéhez mért kiadással okosan szabja meg éleletsükségeitnek betöltését.

A népnek nagy zöme, az u. n. alsó-osztály tanulatlansága folytán sok-sok olyan ferde nézeteket, sok-sok olyan tökéletlen fogalmakat rejt és hord magában, melyektől szabadulnia azért oly nehéz, mert az anyatejjel szitta azt magába, míg másrészt a tudomány világossága vagy nem került agyába és szívébe, vagy a régihez való ragaszkodása folytán megvet minden újítást, minden hasznosabb ismeretet s egy hosszú életen át rabja marad ferde nézetei, ismeretei és szokásainak. Míg ellenkező esetben is — haladása oly lassu, hogy az eredmény éppen nem elégítheti ki várakozásainkat. — Innen magyarítható, hogy népünk minden újítást, javítást, minden könnyebb és célravezetőbb intézményeket, mely az ő homályos észjá-

rása ellen van, rendszeren kigunyol, lenéz s keményen kárhoztat.

A tudomány emberei bármilyen igyekezettel munkálják a közjót, bármiként igyekeznek a felvilágosodást terjeszteni a nép között, mégis kevés kivétellel — untalan másokban, de sohasem „önmagában“ keresi a hibát, ha életsorsa — melynek pedig mindenki maga a szerzője — nem tetszése szerint megyen s ha vágyai elé valamely akadály az idő vagy viszonyok által gördítetnek, melyhez sehogys sem akarja magát alkalmazni. . . . És ha valaki hibájára figyelmezteti, vagy neki helyes tanácsot ad, megvetőleg fordul el attól, holott az által magának békés és boldog életet biztosíthatott volna, míg ellenben vakon rohanva az emlitetett tudatlanság sötét vermébe hullva, későn s bánkódva látja be ismeretbeli hiányait, melynek eme keserű szavakkal ad kifejezést: „Hej, ha én azt tudtam volna?“

A hiányos ismeretnek s bizonyos foku értetlenségnek kifolyása még népünkél az, hogy a vagyonnak aránytalan felosztása ellen oly sokat torzsalkodik s abba belenyugodni nem bír. Pedig mióta a világ fennáll s fennállani fog, a vagyonbeli különbözet mindég megvolt és minden időben megleszen. Szegény és gazdag, ur és szolga egymásra utalva vannak, közösen, kölesönösen, egymás boldogságának előmozdítására rendeltettek.

Vagyont szerezni becsületes módon mindenkinek megengedve van, de más vagyonára, tőkéjére, tulajdonára szerzeményére áhitozni, mások képességeit, szerencséjét, sikereit, hatalmát irigyelni s gonosz szemmel nézni, sem józan észre, sem jellemességre nem mutat.

Miért hát az a gonosz gyűlölet, az a bizalmatlanság, az a konok irigység azok ellen, kik vagy nagy szorgalom, fáradozás és költség s Istentől nyert képesség és adomány, szerencse vagy öröklés útján maguknak

TÁRCZA.

Együtt.

Lassan, nehéz fáradt léptekkel ment fel az öreg a lépcsőn. Por, meg a fiatal fű zöld hamva ülepedett meg a csizmáin, a haja nedves, összecsapott; valahonnan messze tanyáról jött be gyalog. Szinte azt lehetett hinni, hogy összeesik szegény. Vén, meghajlott vállas paraszt volt, kopott ünnepi köntösben, lapos tarisznyával, szomorúságteljes, barázdás arccal. A hogy meglábalta a márványlépcsőket, mentében hiába kapaszkodott a korlát széles kölapjába, mert nem lehet azon a czifraságon togni semmit sem.

Aztán megállt fönt és leszlólt reszkető, öreges, elfulladt hangon:

— Te csak várj itten!

— Várok apám.

Egy barna tanyai lány állott a városháza kapujában. Betegsége valló halvány arcából szomoruan világlott elő két fekete szeme.

— Várok apám, csak menjen.

Az öreg befordult a rendőri folyosóra s a kenetlen ajtó bántó csikorgásával együtt egy éles, apróra szakgatóit hang kezdett terjengeni a boltozatos vizshangzó kapuivék alatt. Siró gyermekhang volt az, egy rövidke, pályába kötözött állampolgár panaszkodó szava, a mely gyorsan futott szét a kapuboltok különös derűt köleszött a különben meglehetősen komor és unalmas falaknak. Igen,

olyformán szaladt szét ez a sírás, mint hosszú borulat után az elsötétült mezők fölött a napsugár.

Eleinte alig íehetett megtudni, hogy hol van a gyerek. Csak azután látszott. Az a sápadt arczu lány tartotta a karjában a lármás sülvölvényt és beszélt hozzá mindenféle érdekes dolgokat, a mik hatnak az ilyen tanulatlan apróság kedélyére. Beszélte, hogy mindjárt jön ám a király, nagy aranyos koronával, aranyból van a kardja, a tarisznyája, abban egy nagy maeska és mind megeszi tisztára azokat a kis embereket, a kiknek fogalmuk sincs arról, hogy a városháza folyosói alatt nem szabad sírni.

Falusi népeletünk egyik jövődó kiténésége csak belebeszél a dologba és hagyta mondani mamával a mesét. De azután, vagy mivel talán féltelmes volt neki az a hely, vagy hogy sokáig késlekedett az aranyos király az aranyos tarisznyával, elég az hozzá, hogy a gyermek megint elkezdett sírni végeszakadatlanul.

Ha el tud csodálkozni az ember a fülemilén, hogy mint fér meg torkában az a tömérdek sok hang, akkor el lehet bámulni ezen is. Ez a csöpp ember, ez a kis hitvány falusi poronty, olyan lármát csapott, hogy a hátulsó rendőri börtönök elől is kíváncsian szaladtak elő szuonyos fegyverekkel a strázsák. Közben beszélt habogva néhány szót, azután kiabált s végül ordított, mintha nyuznák. Fölverte egészen a városház nyugodalmas esendjét ott a komoly márványlépcsők körül ez a ritka, ott talán hallatlan szentelkenedés.

Hetivásáros volt az idő; férfiak, asszonyok mentek el a kapu előtt s mindenkinek vágya jött befutni és megnézni, hogy ugyan mi baja van a kiesinek. Komoly hivatalnokok aktákkal a hónuk alatt, savanyu adótisztek, polgárok és néhány öreg asszony kérdezték, hogy mi baja van a kis ártatlannak? Talán a nyavalya töri?

A fiatal falusi lány zavartan igyekezett azon, hogy elhalgattassa fiát. Sápadt beteges arca, a hol körül volt véve az érdeklődők kíváncsi, talán durva pillantásaitól, kipirult — s ő izgatottan felelt, hogy nem tudja, el sem bírja képzelni, mi baja a gyerekeknek.

S itt ebben a tolongó tömegben, a melynek a hátulja már azt sem tudta megmondani, hogy gyilkost vagy halottat jött-e bámulni ide, — ebben a tömegben egyszerre csak megjelenik egy fiatal barna legény a munkás emberek öltözetében s a hogy előre furakodva, meglátja a gyereket meg a lányt, mint egy rémlátó, olyan tekintettel néz rájuk. Szeretne elmenni, de nem bír. Ugyanekkor fölveti a fejét a lány s a hogy rápillant a legényre, megretten. A vér egy pillanat alatt lehúzódik arczáról s az sápadt fehér lesz megint. Aztán megint visszaszökik bele. Magához szorítja a gyermeket, mintha féltene, s a másik pillanatban egy névtelen-szívbevágó örömrzés elkiáltja vele:

— János!

A gyerek hirtelen elhallgatott, a tömegben csend támadt, a legény két erős karjával szétválasztotta az előtte állókat és odament a lányhoz

vagyont, tekintélyt, magas állást szereztek a társadalomban, a kik ennek megtartásáért igen sok testi és szellemi erőt fejtenek ki, mely erőfeszítés és kitűzelméről az alantabb álló irigyeknek fogalmuk nincsen!

Helyes felfogásu, józan ítélettel bíró egyszerű emberek is beláthatnák, hogy igen sok közönséges ember, ki az életet jó reménnyel, de kellő képesség és akarattal kezdte meg, mily tisztességes állást biztosított magának a társadalomban! Kisebb földbir-tokosaink — illetőleg földmivelőink — között hányan vannak például olyanok, kik teljes szegénységgel kezdték pályájukat s ma már irigyelt emberek.

Hány kétkézi munkásnak van ma tűrhető életsorsa, kinek talán annyi reménye sem volt kezdetben, hogy saját házikója legyen s most saját tarlójáról eszi nyugodtan övével csinosan butorozott lakásában a megelégedésnek fehér kenyerét.

Ugy látszik azonban, hogy célozomtól messze tértem, mert cikkem homlokzatára az van írva: Könyvet a népnek!

Igen, könyvet a népnek! Olyan könyvet, mely az ilyen józan világnézetekre, ismeretekre, igazságokra megtanítsa, minőket fentebb elsoroltam.

Könyvet, mely elméjét helyes irányba terelje, mely vele a társadalmi helyzetek különféleségét, de egy célra, t. i. a haza és mindnyájunk boldogságára czélzó intézmények hasznát és czélszerűségét megismeresse; mely megmagyarázza, hogy a vagyonnak csak annyi becsé van az életben, a mennyire az jóra fordítható, míg ellenesetben nyüge a testnek s veszedelme a léleknek; mely megtanítsa arra, hogy senkinek javait ne irigyelje, hanem e helyett ismerje be, miként a különböző állapotok szükségesei, mivel egymást kiegészítik s végeredményekben a jólétet előmozdítják.

Igaz, hogy írni a népnek nehéz. Nehéz tudomány annak nyelvén írni, hogy annak szíve legközepebe tudjunk belopózkodni. Nehéz azt felkölteni, még nehezebb akaraterejét megmozdítani. De ha bármilyen jó irányu s olvasó könyvvel rendelkezünk is, mit ér az, ha annak józan tanácsai, magvai éppen abba a talajba nem hullanak, melybe eredetileg szántva lettek? A terv, a szándék meghiusul, mert a nép zöme mit sem tud arról.

Jó könyveket a népnek, ez a feladat megoldásának csak egy negyedrész. Háromnegyedrész pedig abban áll, hogy vitesük megbízható jó emberek által helyébe. Ajánl-tassuk melegen, jó lelkiismerettel; beszéljük, mintegy tukmáljuk reá azokat és megveszi!

Szinte félve, szégyenlősen, lehajtott fejjel, esende-sen ment oda, a kezét szinte öntudatlanul tette a pólyára, a hol a lány keze volt, végig simogatta a szepgő kicsi arcát és halkán mormogta:

— Itt vagyok . . . itt vagyok. Kati!

S valóban, egy falusi Don Juantól, a ki cserben hagyott egy leányt, a ki keserűséget támasztott odakint a szíveken, ugyanakkor őrésnek érezte a magáét, a ki elsőkött onnan, a hol szerelmet rabolt s a ki a körülmények csudálatosságánál fogva visszatért, töredelmes bűnbánatával megindultan, lehajtott fővel: annak elég azt mondania, hogy itt van s nem kell hozzátennie, hogy itt is marad.

A gyermek megpihent a sírásán, a komoly hivatalnokok elmentek a komoly aktákkal, a savanyu adótisztek elvonultak, hogy konferáljanak savanyu polgárokkal; a vénasszonyok szintén elvonultak, mert nem volt, a ki kérje böles tanácsukat; a strázsa visszament az őrhelyre, a lány, az asszony boldogan nézett a legény szemébe és csöndesen sugá neki:

— Légy itten János!

És még idelent ezek történnék, a roskatag vén paraszt ember fönt ott állt a kapitány előtt és kiönté előtte nagy keserűségében, a mi a szívén feküdt. Beszél s az az eset állott be nálla, mikor az ilyen vén, kérges szívek érezni kezdik azt, a mit az ajk beszél — s az őz paraszt megnyilatkozva az ő zengzetes falusi nyelvén, beszél ugy, hogy szinte klasszikusnak tetszik. Előkerülnek

Megveszi, mert hát helyébe viszik! És megveszi azt bármily rosz legyen az, csak „olcsó” legyen!

Jó könyveket, később olvasó néplapokat a népnek, olvasót és tanulságosat. De embert a gátra, kik azt, mint a tudomány zászlóját lobogtassák, faluról-falura, vásárról-vásárra hordozzák. Ellenesetben a ponyvák büzhödt régi és újabb termékeinek piszkosságából a lelket megmételtyező „bacillusok” soha ki nem pusztulnak s néptünk között még tengersokáig fog járványkényt terjedni az erkölcsi halál. ha az orvos még sokáig késni fog, ki az epidemiákat, ugy maga, valamint járvány-biztosai általi kipusztítani s a szegény nép erkölcsi érzelmeit e betegségtől fertőtleníteni nem fogja. E fertőtlenítés pedig abban áll, hogy kell biztosokat kiküldeni, kik a levegőt tisztítsák, a büzhödt tárgyakat betöltsek, a világosságot terjesszék, a jellemet nemesítsék igazi jó művek által; mert másként e járványszerű nyavalya: a tudatlanság, ferde fogalmak, erkölestelen kinövések, a törvény és őrrei iránti tiszteletlenség meg nem szűnnek.

Vegyes hírek.

— **Hivatalvizsgálat.** A szokásos éves vizsgálat megjejtett a helybeli kir. járásbírósnál az elmúlt héten. A vizsgálat mejejtésére Reisz Aladár kassai kir. ítélő táblabíró küldetett ki, a ki mindent a legnagyobb rendben talált.

— **A város csatornáza** ügyében a helyszíni tárgyalás folyó évi november hó 16-án lesz megtartva *Thuránszky* László tb. megyei főjegyző elnöklete alatt a helybeli városházánál. Erre a tárgyalásra megidézettek az előjáráságon kívül az összes érdekelt községi lakosok is.

— **Amerikai kivándoroltak sorsa.** Zavátka községből ezeltört mintegy hét évvel Zao-szin Mihály odavaló jómódu gazdaembernek a veje *Mató* Mihály Amerikába vándorolt, a hol a legveszedelmesebb földalatti bányamunkára vállalkozott, hogy minél több pénzt keressen. A pénz szomjának a napokban adta meg az árát, mert egy óriási gép nagy hajtókeréke véletlenül megragadta és legott elvágta a fejét. A szerencsétlen Amerikából az alatt a hét esztendő alatt, míg ott dolgozott, több mint 3000 frtot küldött haza amúgy is jómódu feleségének.

— **A siketnéma leány története.** 1897. év január hó 10-én gyönyörű szép leányt szállítottak be Szerencséről a miskolci kórházba. Czombjából patakzott a vér, át volt löve, ugy találták meg a határban egy árokban vérbe-fagyva. S m Szerencsen, sem a környéken nem ismerte senki. A vizsgálat nagy aparátussal megindult és sikerült annyit megtudni, hogy egy Hajdu András nevű

azok a kifejezésekben gazdag szólamok, a miket ritkán hallunk, azok a régi őserőktől duzzadó szavak, a miket lassanként elfelejtettünk s csak a nehezen modernizálódó falu őregjeinek az emlékezeteiben élnek még.

S a vén ember elmond egy régi történetet egy leányról a kit megcsaltak, — egy legényről, a ki hűtlen lett — és egy urbahajló vén apáról, a kinek őz fűrtjeire ráesett a gyalázat sora.

A mint beszél megnyílik a háta megett az ajtó és bejön ez a kettő. Szemérmes elfogózással az asszonyleány, a lecsöndesült, az alvó kis gyermekkel a karján és utánuk a legény.

Az öregnek eláll a szava, csak bámul s az után az öröm kitörő nevetése verődik á korhatag mellből.

— Itt vagytok, itt? . . . — együtt!

A legény beleszól:

— Együtt apám.

Vékony tünde napsugár fut át a szobán, a jó vizsgálóbíró mészázva néz a levegőbe egy füst macska után, az őrök is mosolyog, az osztályjegyző dobogva jön át a hivatalból s ugy tetszik, mintha mosolyogna és szeretettel intégetne aranyozott fejével a vaskeresztről a megfeszített Jézus a megtért apa felé . . .

— Együtt, együtt! . . .

Corvin.

kerülő lötte meg — vad helyett, tévedésből. Kilét azonban nem sikerült megtudni; lefényképezés, körözés, minden eszköz kevésnek bizonyult annak kiderítésére, hogyan került a 17 éves szép néma leány is ismeretlen helyre. A szegény leányhoz pedig hiába beszéltek, hiszen elvesztette beszélő képességét teljesen és csak értelmetlenül dadogott. Többszöri fáradságos nehéz műtétet állott ki a kórházban, hogy a borzasztóan megronsolt végtagot megtarthassák és az amputáció ki legyen kerülve, a mi sikerült is, majdnem 2 évi gondos ápolás után. A mult héten szállították tolonczolás útján vissza Szerencsre. Hogy mi a neve, még most sem tudni. Pedig szegény mutogatja, hogy neki testvérei és szülei vannak, de hát ez kevés illetőségi helyének megállapításához, elvinni pedig nem jelentkezett senki.

— **Táncvizgalom.** A helybeli tantestület folyó évi december hó 3-án tombolával egybekötött táncvizgalomt rendez a tanítói segélyalap javára.

— **Népszerű tudományos felolvasást** tartott — mint gálszécsi tudósítónk írja — az ottani kath. körben Dr. *Schwarz* Ignác általánosan becsült körorvos „A tüdővész terjedéséről és az ellene való védekezéséről.” A felolvasást, mely hasznossága és a szép előadás által egyaránt lekötötte a hallgatók figyelmét, nagy és díszes közönség élvezte végig. S hogy a nemes czél és a felolvasó egyénisége méltó fogadtatásra talált, igazolja a tény, hogy a kör derék eluoke, főt. *Gay* János plébános a szép felolvasást melegen megköszönvén, általános tetszés között arra kérte a népszerű orvostudort, hogy szakavatottságát máskor is a nagyközönség épülése céljából hasonló módon érvényesíteni szíveskedjék.

— **Körlevél.** Van szerencsém b. tudomásra hozni, hogy ügyvédi irodámat Varanóról Budapestre tettem át, s azt f. é. november 1-én VIII. Kerepesi ut 57-ik számú házban megnyitom. Kiváló tisztelettel Dr. *Kelemen* Jakab ügyvéd.

— **Fotografák az iszákosság ellen.** Egy berlini mértékleteségi egyeslet néhány hét óta nagy eredményeket ért el új módszerével. Az egyeslet fizetett embereket tart, akik a csapszékék körül járnak s minden részegen támoogyó embert hamar lefotografálnak. Ezek a fényképek aztán Berlin legnépesebb utcájának egyik külön e czélra rendelt bolthelyiségében ki vannak függesztve. Egész nap tolong a közönség a boltban s nagyokat mulat a részeg figurákon. Akkor aztán megjelenik a részeg s könyörög, hogy vegyék le a képet a falról. Kérelmét csak akkor teljesítik, ha becsületszavára fogadják, hogy többé nem issza le magát. Eltekintve attól, hogy eddig néhány fotografust hatalmasan elpüfölték, az egyeslet nagy eredményeket ért el . . .

— **Esküvő.** Dr. *Pogány* Gerő helybeli gyakorló orvos folyó hó 25-én vezette oltárhoz eskücsatószei *Csató* Ottikát, Kalotaszegen. — Az új házaspár folyó hó 26-án meg is érkezett és így városunk szép hölgykoszoruja ismét szaporodott egy gyönyörű rózsával.

— **Kálmánista babona.** A királyné halála alkalmából a kolozsvári „*Ellenzék*” cz. napilap sajtósági esetet mond el, mely a kolozsvári ev. ref. theologiai fakultáson történt. Az „*Ellenzék*” közleménye szerint a gyilkosság előtt két héttel egy magyarországi lelkész meglátogatta a fakultást s többek közt a disztermet is megtekintgette *Kenesy* Béla theol. igazgató kíséretében. A diszterem egyik sarkában fetünt egy, a földön heverő kép, — melyet az igazgató fölemelve, meglepetve látták, hogy az a festmény *Erzsébet* magyar királynét ábrázolja. Még nagyobb meglepetést idézett elő az a körülmény, hogy a királyné képén és pedig a szív körül, két helyen volt a kép beszakadva. Ezt látva a vendég, oda szolt az igazgatóhoz: „*Rosz ómen!*” Ugyan ki képzelte és képzelhette, hogy a királyné képét ért katasztrófa rövid idő mulva ilyen gyászos és megdöbbenő valóságga fog általukulni? Hihette-e különösen az a vendég lelkész, hogy az ő ártatlan baljóslata ilyen *kegyetlenül fog beteljesedni?*

— **Uj okmánybélyegek.** Még csak alig két hónapja, hogy az új koronaértékre szóló okmánybélyegeket forgalomba hozták s máris újabb okmánybélyegeket szándékoznak kibocsájtani. A pénzügyminiszter megbizta a m. kir. államnyomda igazgatóját, hogy művészi rajzok alapján új ok-

mánybányajegyeket készíttessen, mert a forgalomban levők nem elégitik ki a jogos művészi igényeket. A bélyegek tervrajzát nyilvános pályázat útján szerzik be s mindössze csak hét pályadíjat tűznek ki, mert csak hét féle rajzu bélyeg kiadását tervezik.

— **Czigányháboru.** Furcsa kis háborút rendezett a napokban a helybeli első zenekar. Ugyanis, mint köztudomású, az egész banda egy családból áll és most, hogy már több bandista irigykedett Miklós Jancsi első primásra, csinyt követtek el ellene és a második primással szövetségbe, különváltak és külön is akartak basarelni. Csak hogy a közkezdveltségű Jancsi is résen volt és idejekorán észrevette a merényletet; nem is engedte az ő jogait és a hol csak a renitensek megjelentek azon célból, hogy lövét csároljanak, mindenütt a Jancsi hívei szólaltatták meg a szerzőt, mert erre nekik volt engedélyük. Persze Jancsi még többet is tett: látván, hogy Fáraó és az ő ivadékaival tovább egy bandában úgy sem lehet, a napokban elutazik, hogy egészen új bandát szervezzen. Nem is rossz gondolat, mert Jancsit mint tisztességes czigányt, a közönség csakugyan kedveli és bizonyára méltányolni fogja törekvéseit. — Elképzelhetjük már most, hogy milyen háboru lesz majd akkor, ha az újonnan szervezendő banda megkezdí „tevékenységét.”

— **Egy millió forint néptiskolákra.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter törvényjavaslatot nyújtott be, a melyben 1,000.000 frt hitelt kér állami iskolák és tanító-lakások építésére. Az indokolásban el van mondva, hogy az országban 196 olyan, részben községek, részben hitfelekezetek által az államnak átadott népiskola van, melyek türethetetlen épületekben vannak elhelyezve. Ezért, már csak az állami tekintély megőrzése szempontjából, de más iskolafentartóknak buzdító példaadásul is, segíteni kell a türethetetlen állapotban. A 196 iskolánál 302 tanteremről és 177 tanítói lakásról kell gondoskodni. Az építési költségekhez községek és felekezetek részéről 43.259 frt pénzérték szolgáltat, mely összegnek levonásával az építési költségek fedezetére még, 1,086.000 forint kell, de remélhető, hogy az árlejtési tárgyalások eredménye az lesz, hogy egy millió forintból kielik az építés.

— **A gyilkos szíve.** Megható történetet olvasunk egy gyilkosról, kiből az apai szív megszólalt. A mult héten az *eszéki kir.* törvényszék előtt egy rianci születésű paraszt állott azzal a váddal terhelve, hogy orgyilkos módon megölt egy bérlőt, ki ellene birtokháborítás miatt több pört folytatott. A vádlott eleitől végig mindent tagadott, de a törvényszék a tanuvallomások alapján 18 esztendei rabságra ítélte. Ezen a végtárgyaláson egy leirhatatlan izgalmas jelenet történt, mely a tárgyalást egy napra meg is szakította. A tanuk között megjelent a gyilkos felesége is. Az elnök megkezdí az általános kérdéseket.

— Hány gyermeke van?

— Három.

A vádlott izgatottan felugrik a padról:

— Hazudsz! — ordította rettenetes hangon.

— Nekünk hat gyermekünk van!

— Az asszony szomorúan nézett férjére s halkan megszólalt:

— Igaz, hat gyermekünk volt, de mióta vizsgálati fogságban vagy, három meghalt difteritisben.

A gyilkosnak elállott a szava s szörnyű tekintettel meredt feleségére. Szivettépő sóhajtás fakadt ziháló melléből, aztán eszméletlenül végiesett a padlón. A törvényszék kénytelen volt a tárgyalást másnapra halasztani. De a gyilkos, ki a tanuk szerint egy pillanatig sem habozott ellenségét orozva megölni, még másnap is szivettépően siratta három elköltözött gyermekét.

— **Mikor aratnak a földön?** Mindig. Januárban, mikor nálunk hó borít mindent, nagyban folyik az aratás Ausztráliában. Februárban India és Felső-Egyiptom egy része lát az aratáshoz. Alsó-Egyiptomban márcziusban végződik; áprilisban folyik az aratás. Cyprus szigetén, Persiában, Kis Ázsiában, Mexikóban és Kuba szigetén. Májusban kerül a sor Algirra, Közép-Ázsiára, Kína, Japán, Mexikó és az amerikai Egyesült-Államok egy részére. Junius havában aratnak a dunai államok, Magyarország, Görögország, Dél-Oroszország, Itália, Spanyolország, Portugália, Franciaország déli részén és az amerikai államok közül többben. Julius-

ban arat Németország, Ausztria, Franciaország északi része, Svájc, Svéd, Norvégország. Szeptemberben Észak-Oroszország. November és decemberben Észak-Ausztráliában Peru, Dél-Afrika és alsó indiában végzik az aratást.

— **Örök naptár.** Sok kísérletés után végre egy igazán praktikus *Örök naptárt* sikerült szerkesztenie *Bacsó Ferencz* fővárosi állami tisztviselőnek. Eltérőleg az eddigi komplikált szerkezetű és használhatatlan örök naptároktól annak szerkezete éppen olyan mint egy *közönséges naptáré*, tehát mindenki által, minden esztendőre közönséges naptárként használható. A ki egyszer megveszi e könyvet, örökre ellátja magát naptárral, de kezébe bírja az összes elmúlt évek teljes, tökéletes *közönséges naptár*ait is. Megfigyelhetjük ezekből naptár rendszerünk különféle változásait, ami bizonyára mindenkire nézve föltötte érdekes és tanulságos dolog; a mikor tetszik rányithatunk egyszerre születési évünknek, vagy más emlékezetes évek naptárára s érdeklődéssel szemlélhetjük, hogyan estek azon évben a hét köznepok és az ünnepek; feltárja a mi előttünk a mult és jövőendő képét s így a legkényelmesebben tehetünk belőle pontos naptári megjelöléseket úgy a multa, mint a jövőendőre nézve, a mi különösen hivatalokban és irodákban rendkívül becsessé teszi azt a naptárt. — Külső alakja is méltó lesz belső tartalmához, a mennyiben díszes kiállításban, pompás színnyomatu czimképpel jelenik meg a könyvpiacra. Ára mindennek daczára *csak 1 frt.* s a kik közvetlenül a szerzőnél rendelik meg a pénz előleges beküldése mellett, mindazok *bérmentes ajánlott* postai küldéssel kaphatják kézhez azonnal a megrendelés beérkezése után. A szerző czime: *Bacsó Ferencz*, állami tisztviselő, Budapest, VIII. ker. József-utca: 54 sz.

— **Lehet-e fejős tehennel nyers burgonyát etetni.** Meglehetősen el van terjedve az a nézet, hogy a burgonyát csak főzöttben lehet a tehennel etetni, amennyiben nyers állapotban etetve kárára van a tej minőségének. Ez azonban nem egészen áll, amennyiben az ép és hibátlan burgonya ép úgy etethető fejős tehennel minden káros következmény nélkül, akár csak a gőzölt. Számos kísérlet bizonyítja ezt. Itt legújabbban is egy kísérlet eszközöltetett, a midőn tehennel repcepogácsa, rozskorpa, rétszéna, zab és buzaszalmán kívül fejenként és naponta 12 és fél kiló burgonyát etettek, hol nyers, hol gőzölt állapotban a nélkül, hogy a tej, vagy vaj, vagy az abból készült termékek minőségében különbség állott volna be. Különbség csak akkor mutatkozott a nyers burgonya hátrányára, ha a jelzett mennyiségnél jóval többet etettek, avagy ha a burgonya egy vagy más módon meg volt romolva. Tapasztalták különben, hogy 20 kiló nyers burgonya után több tejet, de kevesebb vajat nyerhetni, mint ugyanannyi gőzölt burgonya után. A tapasztalat azt mutatja, hogy közép súlyú fejős tehennel fejenként 15 kiló nyers burgonyánál többet etetni nem célszerű, mert nagyobb burgonya adag után, főleg ha kevés szálás takarmányt etetünk vele, a tejelés emelkedik ugyan, a tehének sulya azonban csökken, a tej kellemetlen ízű lesz, kellemetlen szagot kap, soványabb lesz, rosszul köpülhet a sa vaj kemény és izetlen. Ezen rossz hatás, nyersburgonya etetés következtében, nagyobb mértékben mutatkozik, mint ha a burgonyát főve etetjük. A rütti-tejgazdasági iskolában azt tapasztalták, hogy 10 kiló burgonya etetés után a tejből nyert ementhali sajtnak, igen kellemetlen mellékíze lesz és ehetőtlenné válik, minélfogva, ha a tejet sajtkészítésre használjuk, már 10 kiló nyers burgonyát sem szabad etetni. Ha sok burgonyát akarunk etetni a tehennel, akkor a burgonya főzését vagy gőzölését feltétlenül ajánlhatjuk 15 kg-ig terjedő napi adagot azonban célszerűbb lesz nyersen és jól megmosott állapotban megvagdalva, törekkkel, szecskaival és az abrakkal keverve etetni.

— **M. kir. osztálysorajegyek.** A ki osztálysorajegyeket akar vásárolni, az forduljon közvetlenül a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank váltóüzletéhez* (Budapest, Dorottya-utca 1.) Ez az intézet minden tekintetben *legnagyobb biztonságot* nyújthat. Miután közvetlenül a huzás előtt (1898. november 17-ikén és 18-án) az említett pénzüzet rendszerint tul van terhelve megrendelésekkel, a mennyiben a közönség nagy része ezen előkelő

intézetől szerzi be sorsjegyeit, ajánlatos lesz a sorsjegyeket nála *már most megrendelni*, a mig a készlet el nem fogyott.

— **Előfizetési felhívás.** „*Temetési beszédek*” czimű munkámmal kopogtatok a prot. egyház-irodalom csarnokának ajtaján, várva lelkésztársaim részéről a biztató „szabad” választ, hogy oda lép-hessek. A beszédek egyszerűek és igénytelenek, mint a kör, melyben megszülettek; mint a mi falusi gyülekezeteink, a melyek számára írva vannak. A munka kiadására azon reményben határoztam el magamat, hogy lelkésztársaimnak, a kiknek az újabb egyházi tögyvények értelmében minden koporsó felett meg kell állaniok és ebből kifolyólag ide vonatkozó teendőik is tetemesen megszorodtak, legalább némely esetben szolgál-tukra és segítségükre leszek. . . . Jogos volt-e ez a reményem: azt a munka kelendőse fogja megmutatni. A mű körülbelül *10 iv terjedelmű* lesz és *28—30 beszédet* fog tartalmazni. Az előfizetési ár *2 korona*, mely hozzám lesz küldendő *Felső-Mérára* (Abauj-Torna). A netaláni tisztja jövedelmét *egyházi cédra* fogom fordítani. Tisztvársi szeretettel vagyok Felső-Mérán, 1898. okt. hó 25-én. *Hallgató János*, ev. ref. lelkész.

— **Harmadik magy. kir. osztályorsjáték.** Az előttünk fekvő sorsolási tervezet szerint a harmadik osztályorsjáték első osztályának huzása november 17-én és 18-án lesz és tisztelt olvasóinkat különösen figyelmeztetjük a *Török A.* és *Társá* budapesti cég hirdetésére. Ezen általunk ismert czeget azért ajánljuk, mert ez szigoruan pontos és vevőt legjobban szolgálja ki. Ugy látszik, hogy *Fortuna* istenasszony különös kegyével árasztotta el e czeget, mert értesülésünk szerint az első és második sorsjáték alkalmával körülbelül egy millió ötszáz ezer korona nyereséget fizetett ki vevőinek. A nyereségek száma, valamint a sorsjegyek árai az I. osztályhoz — és pedig egy egész 6 frt, egy fél 3 frt, egy negyed 1 frt 50 kr, egy nyolczad 75 kr. — ugyanazok maradtak a harmadik sorsjátéknál is. A ki tehát a szerencsének kezét akar nyujtani, forduljon bizalommal *Török A.* és *Tsa* főelárusítókhöz Budapesten.

Felelős szerkesztő: **Gál Vilmos.**

Kiadó-tulajdonos: **Landesman B.**

HIRDETÉSEK.

427. sz.
1898.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy az ungvári kir. járásbírószág 9568. számú végzése következtében Dr. Tüchler Sándor ungvári ügyvéd által képviselt Moskovits József n. bereznoi lakos javára Kulik András, Váczendák András, Kunca Polaha, Fedák Kicsa Mihály, Petrik Vaszily, Sajtár Ferencz és Haragszim Mária f.-jablonkai lakosok ellen 640 frt s jár. erejéig 1896. évi szept. hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 905 frtra becsült szarvas-marhák, lovak, juhok, szekerek és trágyából álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a homonnai kir. járásbírószág V. 388/2 1898. számú végzése folytán 640 frt tőke, ennek 1893. évi május hó 13-ik napjától számítottan 6%₀ kamatai és eddig összesen 192 frt 26 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Felső-Jablonkán, végrehajtást szennedők lakásán leendő eszközlésére **1898. évi november hó 2-ik napjának délelőtti 10 óraja** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Homonnán, 1898. évi okt. hó 10. napján.

Tomory Antal,
kir. bir. végrehajtó.

376 szám.

1898.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi 60 t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a nagymihályi kir. járásbírószág Sp. I. 63 számú végzése által Suljovszky István ügyvéd által képviselt Paulóssák Mihály javára Miszár Mihály ellen 248 frt tőke, ennek 1895. évi junius hó 24-ik napjától számítottan 6%₀ kamatai és eddig összesen 51 frt 66 kr perköltség következtében erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 459 frtra becsült ökrök, szekér, széna stbbl álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a fenti sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis alperesek sztrári lakásán leendő eszközlésére **1898. évi nov. hó 5-ik napjának délelőtti 10 óraja** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Kelt Nagy-Mihályon, 1898. évi okt. hó 22-ik napján.

Gál Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

S.

AMERIKAI ZSEBÓRÁK.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezet pontosabb és jobb, mint a legdrágábbakké.

— Ára darabonként 3 frt. —

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz 60 kr.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitértetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénz megtakarító.

— Ára darabonként 3 frt. —

A penge *** esifágos aczélből és a többi részei alpacéból vannak.

Egy külön penge hozzá 1 frt.

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR

főbizományosnál

4—26

BUDAPEST, V. ker. Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 db után egy ingyen küldetik.

Homoki szőlőtelepítőknél igen fontos.

A cég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, a mennyiben már sok nemes és vadonc csemétét szállít Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya ezuttal 500,000 db; vadonc állománya 8 millió. A cég évenként 4500—5000 rendelésnek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon létesült s így az főként a

homoki szőlőtelepítőknél kincses háza

azért mert mint tudva van, a homoktalajból kikérült fa a homokföldben éppen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönbén a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakodás vagy túlságosan gyémertett talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok boldogult **Bereczki Máté** mezőkovács-házi hírneves telepítőjé váltak. **Ugy magasdedek, valamint törpe cseméték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszi baraczk, kajszin-baraczk, cse-resznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből.** Az 1—2 3—4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles, igen szép cseméték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40

krig. A 4—5 éves igen erős koronás sorfák dbja 45—50 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból táblatírítás folytán 1—2—3—4 éves selejtezett minőségű cseméték is kaphatók, erősség szerint 2—5—7—10—15 krtól, melyek gazdag gyökerzetükkel fogva főként nagyban telepítésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű cseméték vadoncait is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentirt czégnél. A gazdag gyökerzetű vadonccok 1000-e azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5—10—15% engedmény.

Levél czim:

UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája, CZEGLÉDEN.
!! Tessék árjegyzéket kérni !!

Tk. 2140 sz.

1898

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagymihályi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Juszkó Mihály végrehajtonak, Berilla Mihály végrehajtást szenvedő elleni 30 frt tokekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s. a. újhelyi kir. törvényszék a nagymihályi kir. járásbíróság terfletén lévő Sztára község határában a sztárai 35. számú telekjegyzőkönyvben A 11—10. sor 39. 243. 264. 390. 419. 517. 679. 756. 883. 986. ...z. alatt A f. 2—3. sor 1122. és 1149. hr. szám alatt felvev ingatlanokból B 3 és 10 sor szám alatt Berilla Mihály tulajdonul jegyzett jutalekra az árverést 351 frtban ezenal megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fenebb megjelölt ingatlan az **1898. évi december hó 20-ik napján d. e. 9 órakor** Sztára község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 35 frt 10 kr. készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszeri rendlet 8 § ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság Nagy-Mihályban 1898. évi szept. hó 28 án.

S. Bodnár, kir. albiró.

Sirkoszoruk

november 1-ére

a legnagyobb választékban és legutányosabbban kaphatók

LIEBLICH M.

divatárú-üzletében Nagy-Mihályban.

Eichenbaum Lipót

butorkereskedő

Nagy-Mihályon, főuteza.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát saját gyártmányu homályos, taragott és kárpitozott

butorokban,

esetleg részletfizetésre is, a legutányosabb árak mellett.

Raktáron:

egy fényezett, egész oszlopos, márványlappal ellátott

hálószoba berendezés

massiv diófából készítve.

— Ára: 400 frt. —

Legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeresemény

JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

1000,000 kor.

A nyeresemények részletes beosztása a következők:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
15650 à 170, 130, 100, 80, 40	
50 000 nyeresem. és jut. összegben	13 160 000

melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A harmadik nagy magyar kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 újból **50,000**

sorsjegyre nyeresemény

jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyek szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyeresési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész	1-ső oszt. eredeti sorsjegyet	6.—frt
" fel	" " " "	3.— " "
" negyed	" " " "	1.50 " "
" nyolczae	" " " "	—75 " "

küldünk szét utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban **f. é. november hó 5-ig**

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítói **BUDAPEST, V., Váci körút 4/a.**

Török A. és Társa wának Budapest.

Rendelőlevél levágandó

Kérek részemre.....I. osztályu magy. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget.....frt } **utánvételezni kérem** }
} **postautalvánnyal küldöm** } { A nem tetsző törlendő.

Pontos czim.